

WYSTAWY

MORZE GÓR MALARSTWO VIOLETY KSIĄŻKIEWICZ

7 XI 2003 – 31 III 2004

W oficynie zwanej „Klaudynówka” czynna była wystawa prac olejnych, pastel i tuszy Violety Książkiewicz, absolwentki PWSSP w Poznaniu. Tematem wystawy były tatrzańskie fascynacje autorki, zarówno te rozpoznawalne dla innych miłośników gór, jak i dotyczące jej własnych wrażeń i przeżyć. Wystawę zorganizowano w ramach cyklu przedsięwzięć podejmowanych przez Bibliotekę Kórnicką wspólnie z Urzędem Miasta Zakopane, dla uczczenia w latach 2002-2004 kolejnych rocznic związanych z życiem i działalnością Władysława Zamoyskiego (100. rocznica zwycięskiego procesu o Morskie Oko, 150. rocznica urodzin, 80. rocznica śmierci).

EKSLIBRISY MARII DOLNEJ

17 IV – 31 V 2004

W galerii „Klaudynówka” urządzono wystawę ekslibrisów autorstwa Marii Dolnej. Zaprezentowano ponad 150 prac zrealizowanych bądź na zamówienie, bądź w upominku dla szeregu znanych Wielkopolan – artystów, naukowców, duchownych. Wystawiono także kilkadziesiąt malowanych pastelami kompozycji kwiatowych przeznaczonych do sprzedaży. Uzyskane w ten sposób środki, z każdej wystawy, artystka przeznacza na pomoc dla działającego w Poznaniu domu samotnej matki. Po zakończonej wystawie, wszystkie ekslibrisy zostały przekazane przez autorkę do zbiorów Biblioteki Kórnickiej.

PRZEDMIOT I CZŁOWIEK MALARSTWO HANNY I JERZEGO WIŚNIEWSKICH

5 VI – 31 VIII 2004

Wystawa ta miała szczególny charakter. Wynikał on nie tylko z faktu, iż swoje prace wystawiało wspólnie artystyczne małżeństwo absolwentów Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. To co szczególnie przyciągało uwagę zwiedzających, to

ogromna różnica między spokojnym, delikatnym światem przedmiotów wypełniających obrazy Hanny i ekspresyjnym, wymykającym się często spod kontroli autora, światem ludzkich postaci na obrazach Jerzego Wiśniewskiego. Jej obrazy emanują ciszą, oswoją malowany przedmiot, opowiadają o człowieku, bez jego obecności na płótnie. Jego obrazy są wynikiem zmagania się z kolorem, chęci wprowadzenia wszystkich barw w jedno płótno i jednocześnie ciągłego niezadowolenia z osiągniętego efektu. Ten właśnie kontrast stanowił o sile wyrazu zaprezentowanych na wystawie prac.

ICH ŚWIAT PRACE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE

12 VI – 15 VII 2004

12 czerwca 2004 r., na Zamku w Kórniku, podzamczu i terenie parku odbyła się z inicjatywy poseł Hanny Górnej-Kubackiej impreza pod hasłem „Zamek bez barier”. Okazją było oddanie do użytku zwiedzających Zamek windy przystosowanej do przewożenia osób z upośledzeniem narządów ruchu. Festynowi, połączonemu ze zwiedzaniem Zamku i parku, towarzyszyła wystawa prac osób będących podopiecznymi Ośrodka Terapii Zajęciowej z Tomaszowa Lubelskiego. Obrazy, obrazy na szkłe, tkaniny – łącznie ponad 50 prac autorów w różnym wieku, o różnym stopniu niesprawności intelektualnej. Prace pełne są barw i radości, co stanowiło największe zaskoczenie dla osób nie mających codziennego kontaktu z tą grupą twórców. Zarówno sama impreza, jak i wystawa znalazły szeroki oddźwięk w prasie, radiu i TV.

ZAMEK KRÓLEWSKI W POZNANIU WYSTAWA POKONKURSOWA

17 VII – 15 IX 2004

Wystawa w Galerii Zamkowej była plonem konkursu zorganizowanego przez Społeczny Komitet Odbudowy Zamku Królewskiego w Poznaniu. Zamek ten, wzniesiony w 2 poł. XIII w. był rezydencją króla Przemysła II. W wiekach późniejszych królowie zatrzymywali się w nim w czasie swych wizyt w Poznaniu. Zamek wielokrotnie niszczone, odbudowywany i przebudowywany – jest jedynym znaczącym zabytkiem Poznania nie odbudowanym po II wojnie światowej. Na wystawie zaprezentowano ok. 20 projektów, których autorzy, w bardzo zróżnicowany i oryginalny sposób proponowali rozwiązanie problemu odtworzenia zabytkowego obiektu w połączeniu z wpisaniem go we współczesny krajobraz miasta i jego przyszłymi funkcjami użytkowymi.

ABSTRAKCJE MALARSTWO EUGENII LEWANDOWSKIEJ

4 IX – 15 XII 2004

Eugenia Lewandowska to absolwentka Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Już w 2002 r. rozpoczęły się jej kontakty z Biblioteką Kórnicką. Dała się wówczas poznać jako znakomita opiekunka uzdolnionej plastycznie młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Kłęce, oraz organizatorka dorocznych wystaw jej podopiecznych w Galerii Zamkowej. Tym razem zaprezentowała własne prace, zgrupowane w trzech cyklach: obrazów olejnych, grafik i rysunków. Autorka oszczędnie operuje kolorem, poszukuje inspiracji w wewnętrznej strukturze przedmiotów, umieszczając na płótnie tworzące je części składowe. Tym samym zmusza widza do budowania w wyobraźni ich kompletnego obrazu.

NAJBLIŻSZE – NAJCIEKAWSZE WYSTAWA POPLENEROWA

18 IX – 15 XII 2004

Wystawa ta była trzecią już prezentacją prac młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Kłęce. Znalazły się na niej również prace uczestników dziecięcego, ogólnopolskiego pleneru plastycznego organizowanego przez Starostwo Powiatowe w Środzie Wlkp. Młodzież pracowała pod kierunkiem Eugenii Lewandowskiej, realizując, z jednej strony pewne, mające walor edukacyjny, zadania plastyczne, z drugiej zaś – zgodnie z tytułem wystawy – rejestrując to co najbliższe, i co zwykło umykać naszej uwadze, a okazuje się najciekawsze.

MIKOŁAJ REJ (1505-1569)

4 II – 31 VIII 2005

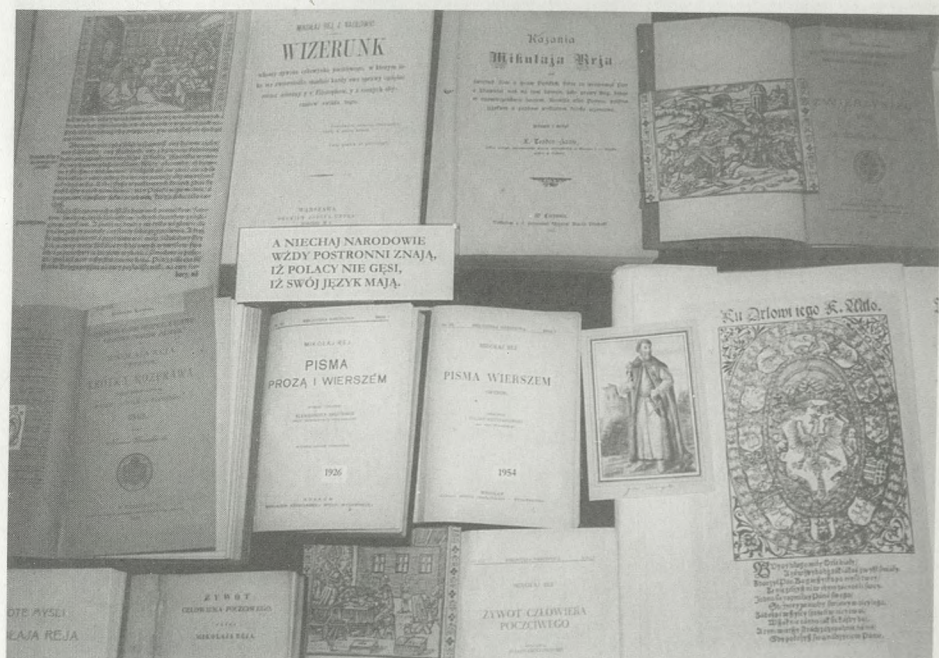
Pięćsetlecie urodzin Mikołaja Reja, przypadające 4 lutego 2005 r., uczciła Biblioteka Kórnicka otwierając w tym dniu, w Sali Czarnej Zamku, wystawę poświęconą „ojcu piśmiennictwa polskiego”. Gości powitał dyrektor prof. dr hab. Stanisław Sierpowski. Słowo wstępne wygłosiła prof. dr hab. Maria Adamczyk z Instytutu Filologii Polskiej UAM. Wystawę podzielono na dwie części. W pierwszej — w trzech gablotach — zaprezentowano najcenniejsze kórnickie cimelia: XVI - wieczne wydania dzieł Mikołaja Reja, zakupione przez Tytusa Działyńskiego w XIX w. Pokazano dwa krakowskie wydania *Postylli*, wydrukowane przez Macieja Wierzbietę w 1560 r. [sygn. Cim. F. 4030] i 1566 r. [sygn. Cim. F. 4031]. Ten ostatni egzemplarz jest unikatowy. Obok tych tomów znalazło się *Zwyerciadło albo kstałt w ktorym każdy stan snadnie sie może swym spra-*

wam [...] przypatrzeć [...] drukowane w 1568 r. u Macieja Wierzbity [sygn.: Cim. F. 4033]. Bezcennym unikatem jest także – wyeksponowany w drugiej gablocie - *Zywot Jozepha z pokolenia żydowskiego* [...] wydany w Krakowie, w 1545 r., w drukarni Heleny Unglerowej, wdowy po Florianie [sygn. Cim. O. 54].

Pokazano również dzieła: *Przyczyna gniewu Pańskiego*, faksymile wydania krakowskiego, z ok. 1558 r., druk Mateusza Siebeneychera [sygn. 15762]; *Psalterz Dawidow* [...], wydany w Krakowie przed 1548 r. w drukarni M. Szarffenbergera [sygn. Cim. O. 343]; *Kupiec to iest Kształt a podobienstwo Sądu Bożego ostatecznego. W Krolewcu Pruskim* [...] 1549, druk A. Augездеckiego, nakładem Jana Seklucjana [sygn.: Cim. O. 278]. Niniejszy fragment *Kupca* odkrył w r. 1895 — w okładce *Postylli* Seklucjana z r. 1556 — dr Zygmunt Celichowski, ówczesny kierownik Biblioteki Kórnickiej. Podobnym znaleziskiem Z. Celichowskiego jest — przypisywany Rejowi — utwór *Napis nad grobem zacney krolowej Barbary Radziwiłłowny niegdy będącey Krolowy polskiej*. Kraków 1558 Matheusz Zybeneycher [sygn. Cim. O. 142]. Obok umieszczono dwa egzemplarze *Zwierzyńca: Zwierziniec. W którym rozmaitych stanów ludzi, zwirząt, y ptaków, kształty, przypadki, y obyczaje, są własnie wypisane* [...] wydany w drukarni Macieja Wierzbity w 1562 r. [sygn. Cim. Qu. 2160] — oraz wydanie z 1574 r. [sygn. Cim. Qu. 2173]. Ostatnim cimedium prezentowanym na wystawie był zbiór *Pieśni Chrześcijańskie, dawniejsze y Nowe, których Chrześciani <tak w Kościele iako y Doma> używac mają* [...], wydany w Królewcu, w drukarni Jana Daubmana, nakładem Jana Seklucjana, w 1559 r. Na k. 49v-51 oraz 91v. znajdują się utwory M. Reja: *Pieśń o prawym Bostwie Syna Bożego* oraz *Heynal na ran[n]e powstanie, na tę albo na starą notę* [sygn. Cim. O. 294].

W części drugiej wystawy pokazano, jak z tego cennego zasobu dzieł M. Reja korzystali w ciągu XIX i XX w. uczeni polscy i zagraniczni. Obfity plon ich badań, w postaci licznych artykułów i książek, zajął sześć kolejnych gablot. Byli wśród nich historycy, historycy literatury, językoznawcy, bibliotekarze, dziennikarze z Krakowa, Lwowa, Poznania i in. Wymienić można przykładowo Ignacego Chrzanowskiego, Stanisława Tarnowskiego, Wojciecha Kętrzyńskiego, Aleksandra Brücknera. Zaprezentowano też list Vaclava Hanki (1791-1861), filologa czeskiego, profesora uniwersytetu w Pradze, bibliotekarza Muzeum Królestwa Czeskiego pisany do Tytusa Działyńskiego, dla którego w 1856 r. poszukiwał dzieł Reja w praskich księgozbiorach [sygn. BK 7439].

W jednej z gablot pomieszczono kórnickie wydania dzieł Mikołaja Reja, przedruki homeograficzne Adama Pilińskiego: *Apocalypsis to iest dziwna sprawa skrytych tajemnic Pańskich* [...] 1565. Paryż 1876; *Zwierciadło albo kształt* [...], Paryż 1861; *Zwierziniec. Rozdział wtóry*. Paryż 1861; *Przeszło ze Zwierzyńca*. Poznań 1884; *Kupiec to iest kształt a podobienstwo Sądu Bożego Ostatecznego, w Królewcu Roku 1549*. Z egzemplarza Biblioteki Kórnickiej wydał dr Zygmunt Celichowski. Poznań 1898. Pokazano także faksymilową edycję kórnickiego unikat z 1545 r. — *Żywota Józefa z Pokolenia żydowskiego*, Wrocław 1992. W gablocie tej znalazły się też prace poświęcone Rejowi, autorstwa kierowników Biblioteki Kórnickiej — Zygmunta Celichowskiego (1845-1923): *Historia Prawdziwa, która się stała w Landzie mieście niemieckiem. 1568*.

(Z egzemplarza kórnickiego wydał ..., Kraków 1891) i *List Mikołaja Reja do księcia pruskiego Alberta*. Poznań 1891 oraz Stanisława Bodniaka (1897-1952): *Przyczynek do biografii Mikołaja Reja*, Lwów 1930.

Sporo miejsca poświęcono obchodom czterechsetnej rocznicy urodzin Mikołaja Reja w 1905 r. Zebrano dzieła będące pokłosiem tego roku jubileuszowego, m.in.: *Z wieku Mikołaja Reja. Księga jubileuszowa 1505-1905*. Warszawa 1905; „Pamiętnik Literacki” 1905, poświęcony „pamięci Mikołaja Reja z Nagłowic 1505-1569”; Józefa Kallenbacha, *Mikołaj Rej. Szkic jubileuszowy*. Kraków 1906; *Pamiętnik Zjazdu Historyczno-Literackiego imienia Mikołaja Reja. Dnia 1-4 lipca 1906 roku*, Kraków 1906; Adolfa Nowaczyńskiego *Wizerunek Mikołaja Reja z Nagłowic*, 1905; Franciszka Giedroycia *Poglądy lekarskie Reja*, Warszawa 1905; *Mikołaj Rej. Studium krytyczne* – autorstwa Aleksandra Brücknera.

Dwie gabloty wypełniły dzieła Reja wydawane w XIX, XX i XXI w. oraz rozprawy i studia o jego twórczości. Rozpoczęły ten cykl wykłady Adama Mickiewicza o literaturze słowiańskiej, wygłoszone w 1841 r. w Collège de France, zakończyły najnowsze prace profesorów z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (Marii Adamczyk i Tadeusza Witczaka) oraz badaczy z innych ośrodków (Janusza T. Maciuszki, Marty M. Kacprzak i Anny Kochan).

Wystawę wzbogaciły liczne cytaty z dzieł Reja oraz kalendarium życia i twórczości (przedstawione na dwunastu planszach), a także fotografia portretowa wykonana przez Zdzisława Nowakowskiego z litografii Antoniego Grabowskiego [sygn. D XVII 419]. Ponadto zaprezentowano drzewo genealogiczne Rejów wraz z herbem Oksza wykonane przez Mikołaja Potockiego.

Wystawę przygotowały Wanda Karkucińska i Maria Łuczak.

Maria Łuczak

WYSTAWA RETROSPEKTYWNA Z OKAZJI 20-LECIA ZWIĄZKU POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW „POLSKA SZTUKA UŻYTKOWA”

15 IV – 11 VI 2005

W Galerii Zamkowej zwiedzający mogli poznać fragment dorobku artystów zrzeszonych w ZPAP PSU. Różnorodne formy i techniki wypowiedzi artystycznej decydowały o atrakcyjności wystawy. Zgromadzono na niej blisko 200 prac, poczynając od rzeźby, poprzez malarstwo, grafikę, rysunek, tkaninę artystyczną, ceramikę, aż do biżuterii. W jednej z sal zaprezentowano prace zmarłych członków Związku. Niektórzy z uczestników wystawy już wcześniej brali udział w innych prezentacjach (zbiorowych bądź indywidualnych) w Galerii Zamkowej.

PLENER MALARSKI „KÓRNIK 2005” WYSTAWA POPLENEROWA

21 V – 12 VI 2005

W dniach od 10 do 21 maja, na zaproszenie Biblioteki Kórnickiej PAN (przy współpracy Urzędu Miasta w Kórniku) w Kórniku przebywało jedenastu artystów z całej Polski, pracujących głównie w technikach papierowych. Były to dwa pokolenia artystów. Większość z nich uzyskała dyplomy w latach osiemdziesiątych, kilku – po roku 2000. Ta pokoleniowa różnica była wyraźnie widoczna na wystawie poplenerowej, czynnej w „Klaudynówce”. Prezentowane prace – od realistycznych, precyzyjnych akwareli Kajsjana Farbisza, po akwarele przestrzenne, czy pejzaże sferyczne Konrada Juścińskiego – pozwalały nie tylko na odkrycie bogactwa ukrytego w akwareli czy pastelach, ale także były interesujące dla zwiedzającego o różnym stopniu przygotowania i wrażliwości. Na wystawie zaprezentowano 30 prac.

FOTOGRAFIA CZYLI PAMIĘTNIK WEWNĘTRZNY PRACE DARIUSZA ŻABIŃSKIEGO

17 VI – 31 VIII 2005

W Galerii Zamkowej urządzono wystawę fotografii Dariusza Żabińskiego (ur. 1953 r. w Śremie). Artysta prezentował 60 prac. Większość z nich wywiera wrażenie prac malarskich. Czasem wydają się one pastelami, czasem akwarelami, często kolorystyczną abstrakcją. Zwiedzających zaskakiwał brak, tak modnej ostatnio, ingerencji komputerowej w prezentowane fotografie. Fascynujące jest poszukiwanie, w większości prac artysty, źródeł inspiracji tkwiących w naturze. Prezentowane prace to fotografia w czystej formie, w zasadzie bez udziału komputera. Sztuka jest dla autora, jak sam mówi, „ubranie na niepogodę”. W pracach prezentuje wizualizację własnych marzeń.

WODY MAŁE, ŚREDNIE I DUŻE... MALARSTWO JANA DASEWICZA

18 VI – 31 VIII 2005

W Galerii „Klaudynówka” prezentowano malarstwo Jana Dasewicza. Artysta urodzony 26 października 1932 roku w Łazdunach, w województwie nowogrodzkim, jako 13 letni chłopiec trafił wraz z rodzicami, w jednej z pierwszych fal repatriantów, najpierw do Skarżyska-Kamiennej, później zaś na Białostoczczyznę. W roku 1952 ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. Do dziś, na stałej ekspozycji w przyziemiach Zamku w Kórniku, można oglądać namalowane w tym roku „Kwiaty w

wazonie” – motyw, który przewijał się poprzez całą jego twórczość, zwłaszcza wtedy, gdy z jakichś względów nie mógł malować w plenerze. Ustawione w pracowni bukiety zastępowały kontakt z przyrodą. To o tyle istotne, że całe jego malarstwo było nieustannym rejestrowaniem fragmentów natury, dla większości z nas zwykłych, codziennie mijanych i najczęściej – niedostrzeganych. Malując mnóstwo akwarel, nie tolerując błędu czy braku zdecydowania – tę samą technikę stosował przy pracach olejnych. Niezmiennie rzadko cyzelował obrazy w pracowni. W zasadzie powstawały w plenerze jako gotowe dzieła. Jego żywiołem był pejzaż. Mieszkał w Poznaniu, a zatem w naturalny sposób jego okolice trafiały na płótno: Lednogóra, Łęczeczki, Chrzypsko, Kórnik, Rydzyna, Posadowo, Owińska. Malował tak długo, jak długo pozwalał mu na to stan zdrowia. Na dwa miesiące przed śmiercią powstał jego ostatni, olejny obraz zatytułowany symbolicznie „Brzeg”. Był prezentowany na wystawie wraz z ośmioma innymi olejami i ponad sześćdziesięcioma akwarelami. Wszystkie prace, zgodnie z tytułem wystawy – to przedstawienia rzek, jezior i morza.

PARK SANSSOUCI NA FOTOGRAFIACH ROLANDA HANDRICKA

4 VII – 31 VIII 2005

Biblioteka Kórnicka PAN oraz Fundacja Pruskie Pałace i Ogrody Berlin – Brandenburgia przygotowały w Galerii Zamkowej wystawę fotografii Rolanda Hendricka.

Fundacja Pruskie Pałace i Ogrody Berlin-Brandenburgia jest instytucją, która zarządza obecnie założeniami parkowo-pałacowymi powstałymi między XVII i początkiem XX wieku. Znajdują się one przede wszystkim w obszarze dawnych brandenbursko-pruskich miast rezydencyjnych Berlina i Poczdamu, jak również na terenie landu Brandenburgii. Obecnie Fundacja sprawuje opiekę nad 150 historycznymi budynkami, bogatymi zbiorami sztuki oraz nad ponad 700 hektarami założen parkowych w Berlinie, Poczdamie i landzie Brandenburgii. W 1990 roku malownicze założenie pałacowo-parkowe ciągnące się od Pałacu Sanssouci do Pawiej Wyspy na Jeziorze Hawelskim, zostało wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Przyrody UNESCO jako zabytek kultury.

Roland Handrick założył w latach 60-tych pracownię fotograficzną Fundacji i przez prawie cztery dziesięciolecia towarzyszył ze swoim aparatem pracom restauratorskim prowadzonym w pałacach i ogrodach. Na wystawie prezentowane były wyłącznie ujęcia wykonane w Parku Sanssouci. Można było na nich zobaczyć m.in. polskich pracowników Pracowni Konserwacji Zabytków w trakcie prac restauratorskich.

Poprzez wystawę, Fundacja chciała przybliżyć przepiękny poczdamski Park Sanssouci i w ten sposób zaprosić do odwiedzenia Poczdamu.

Autorem not niepodpisanych jest Mirosław Kwieciński

